

Autoreferat

Wykonawstwem historycznym zainteresowałam się jeszcze w czasie studiów magisterskich na Akademii Muzycznej w Gdańsku w klasie skrzypiec pani prof. dr hab. Małgorzaty Skorupy. Studia u prof. Skorupy, ukończone w roku 2003, były czasem wytężonej pracy nad techniką gry przy jednoczesnym poznawaniu literatury skrzypcowej od J. S. Bacha po kompozycje B. Bartoka. Oprócz zgłębiania obowiązkowych dzieł wiolinistyki, takich jak koncerty skrzypcowe W. A. Mozarta, L. van Beethovena, J. Brahmsa, S. Prokofiewa, K. Szymanowskiego czy B. Bartoka, grałam w standardowych formacjach kameralnych, takich jak trio fortepianowe oraz kwartet smyczkowy, współtworzonych z innymi studentami. Skupiałam się także na poznawaniu repertuaru kameralnego z fortepianem, pracując nad sonatami S. Prokofiewa, L. van Beethovena, C. Francka oraz J. Brahmsa.

Znaczny wpływ na kształtowanie mojej młodzieńczej osobowości artystycznej mieli profesorowie wizytujący, tacy jak Jan Stanienda czy Robert Kabara, zapraszani do prowadzenia uczelnianej orkiestry kameralnej której byłam członkiem. To właśnie pan Jan Stanienda uwrażliwiał nas na piękno brzmienia i precyzję gry. Z nim też kilkakrotnie orkiestra kameralna występowała z koncertami w Szwajcarii, wykonując dzieła takie jak *Suita Don Quichote* G.F. Telemanna czy *Motet Exultate Jubilate* W. A. Mozarta.

Mniej więcej w połowie studiów zainteresowałam się historyczną praktyką wykonawczą, zaczęłam więc śledzić pojawiające się na rynku nagrania wiodących wówczas europejskich zespołów muzyki dawnej, prezentujących nowe brzmienie i będących dla mnie ogromną inspiracją. Pani prof. Skorupa, która sama kilkakrotnie uczestniczyła w kursach interpretacji muzyki dawnej, rozumiała moją ciekawość i chęć poznania dawnego instrumentarium oraz historycznych praktyk wykonawczych i zachęciła mnie w roku 2001 do wzięcia udziału w kursie Orkiestry Barkowej na Akademii Muzycznej w Krakowie, prowadzonym przez członków słynnej Orkiestry XVIII Wieku. Właśnie ten kurs był punktem zwrotnym, od którego zmieniła się moja droga muzyczna. Zafascynowała mnie jakość sonorystyczna dawnych instrumentów, elementy ornamentacji i improwizacji oraz możliwość poznania źródeł teoretycznych XVII i XVIII wieku. Problematyka wykonawcza muzyki doby baroku znalazła odzwierciedlenie w temacie mojej pracy dyplomowej.

Kurs potwierdził i wzmocnił drzemiące we mnie przekonanie, że muzykę *seicenta* i *settecenta* należy wykonywać nie w romantycznej konwencji, bazującej na modelu edukacji początkowej, opartej na dziełach kompozytorów romantyzmu i wczesnego XX wieku, lecz bez portamenta, z właściwymi ciężeniami harmonicznymi, przy oszczędnym użyciu vibrato jako środka wyrazu. Pogłębił we mnie także przeświadczenie, iż do odczytania zapisu wczesnych utworów, pozbawionego oznaczeń dynamicznych i precyzyjnej informacji o intencjach kompozytora, niezbędne jest poświęcenie czasu na gruntowne poszukiwania, studiowanie źródeł oraz fachowej literatury.

Naturalną konsekwencją rosnącego zainteresowania historyczną praktyką wykonawczą była decyzja o podjęciu studiów w specjalności skrzypce barokowe. Był to wybór w pełni świadomy, podyktowany potrzebą zdobycia niezbędnej wiedzy i umiejętności w tym zakresie.

W roku 2004 rozpoczęłam studia w klasie skrzypiec barokowych u prof. Zygmunta Kaczmarskiego na Akademii Muzycznej w Krakowie i już po roku podjęłam studia na Wydziale Historycznych Praktyk Wykonawczych w Sweelinck Conservatorium w Amsterdamie w klasie prof. Lucy van Dael, która wraz z Fransem Brüggemem była współzałożycielką Orkiestry XVIII Wieku, pełniąc w niej rolę koncertmistrza przez 18 lat. Prof. van Dael wraz z Fransem Brüggemem, Gustavem Leonhardtem oraz Nicolausem Harnoncourtem należą do pokolenia pierwszych odkrywców i propagatorów europejskiego nurtu wykonawstwa historycznego i są jego niekwestionowanymi autorytetami.

Studia w klasie profesor van Dael umożliwiły mi bezpośredni kontakt z tymi wielkimi osobowościami a także przygotowały w sposób najlepszy z możliwych do samodzielnego, niezależnego życia koncertowego. Profesor van Dael do dziś jest moją mentorką i wzorem.

W czasie 5-letnich studiów w Amsterdamie pracowałam nad repertuarem który obejmował wczesnowłoskie sonaty na skrzypce i basso continuo takich kompozytorów jak: G. Frescobaldi, B. Marini, D. Castello, G. B. Fontana, M. Uccellini, G.A. Pandolfi Mealli, A. Stradella, C. Farina, poprzez późnobarokowe sonaty włoskie A. Corellego i A. Vivaldiego, także dzieła D. Buxtehudego, H. I von Bibera oraz sonaty solowe i z klawesynem obbligato J. S. Bacha. Obszerną część moich muzycznych poszukiwań stanowiła także praca nad repertuarem francuskich kompozytorów, takich jak F. Couperin, F. Fracoeur, J-M. Leclair. W ostatnich dwóch latach pracy z prof. van Dael skupiałam się na repertuarze z okresu *Sturm und Drang* m.in. C.Ph. E. Bacha oraz kompozycjami W. A. Mozarta, J. Haydna i L. van Beethovena.

Studia u prof. van Dael wzmocniły we mnie determinację, nauczyły samodyscypliny oraz umiejętności twórczego pokonywania przeszkód. Uświadomiły mi także, iż do analizy i interpretacji materiałów źródłowych, które w rzeczywistości stanowią stąpanie po *terra incognita*, potrzebna jest pokora i umiejętność kierowania się dobrym smakiem, o którym pisało wielu autorów XVII i XVIII- wiecznych traktatów.

Lata studiów w Amsterdamie były dla mnie czasem wyjątkowej działalności koncertowej oraz licznych kursów mistrzowskich i konsultacji, podczas których miałam możliwość pracy pod kierunkiem tak wybitnych artystów jak Alfredo Bernardini (obój barokowy), Bob van Asperen (klawesyn), Menno van Delft (klawesyn i klawikord), Jed Wentz (flet traverso), Teunis van der Zwart (róg). Friedemann Immer (trąbka barokowa), Enrico Onofri (skrzypce barokowe), Alessandro Tampieri (skrzypce i altówka barokowa), Amandine Beyer (skrzypce barokowe), Rachel Podger (skrzypce barokowe), Anner Bylisma (wiolonczela barokowa), Gary Cooper (klawesyn).

W Conservatorium po raz pierwszy miałam styczność z fortepianem historycznym oraz możliwość gry razem ze studentami profesorów klasy pianoforte: Stanley'a Hoo-

glanda oraz Barta van Oort'a.

Również podczas studiów w Holandii, pod okiem prof. van Dael nabyłam umiejętność gry na altówce barokowej, studiując repertuar barokowy, klasyczny oraz romantyczny. Znajomość gry na altówce wspomogła moją technikę skrzypcową. Do dziś chętnie koncertuję na obu instrumentach, czasem nawet podczas jednego koncertu. Mam w swoim repertuarze między innymi Koncerty Brandenburskie nr VI i III J. S. Bacha, a także koncerty na altówkę G. Ph. Telemanna.

Lata 2005-2012 były dla mnie czasem wzmożonej działalności koncertowej, ustawicznego dokształcania się, studiowania literatury fachowej a także poszerzania mojego repertuaru o sonaty triowe oraz późniejsze kompozycje aż do utworów F. Mendelssohna.

Były to również lata występów na międzynarodowych konkursach muzyki dawnej, które przyniosły III nagrodę na IV Internationaler Tellemann- Wettbewerb für Kammermusikensembles w Magdeburgu w 2007, a także III nagrodę na międzynarodowym Van Wassenaer Chamber Music Competition w Amsterdamie w roku 2011.

Od roku 2008 rozpoczęła się moja współpraca z renomowanymi zagranicznymi zespołami specjalizującymi się w historycznym wykonawstwie, takimi jak Akademia Montis Regalis we Włoszech, Bach Orchestra of the Netherlands. W dalszych latach grałam w londyńskiej Orchestra of the Age of the Enlightenment, Holland Baroque Society, {oh!} Orkiestrze Historycznej, Die Kölner Akademie, czy Barok Opera Amsterdam.

Z zespołami tymi występowałam wielokrotnie w prestiżowych salach koncertowych, takich jak Concertgebouw Amsterdam, Queen Elisabeth Hall w Londynie, Tivoli-vredenburg w Utrechcie, NOSPR w Katowicach. W swoim dorobku mam także udział w prestiżowych festiwalach Muzyki Dawnej, m. in. Utrecht Festival, Händel Festival w Halle, Festiwal Oper Barokowych w Warszawie, Festiwal w Starym Sączu, Gorczycki Festiwal, Festiwal Bachowski w Świdnicy, Festiwal Opera Rara w Krakowie.

W roku 2011 przyjąłem zaproszenie do współpracy od Capelli Cracoviensis i współpraca ta trwa do chwili obecnej. Działalność koncertowa z tym zespołem zajmuje w moim dorobku artystycznym istotne miejsce, dlatego pragnę wspomnieć tutaj mój udział w wykonaniu Wielkich Oratoriów G. F. Handla w roku 2011, *Missy Solemnis* L. van Beethovena w roku 2011, Wielkich Oratoriów J. Haydna *Stworzenie Świata* i *Pory Roku* w 2013 r, a także udział w koncertach z serii Extreme, podczas których zaprezentowane zostały wszystkie *Symfonie Paryskie* J. Haydna w jeden dzień (rok 2016) oraz wszystkie symfonie L. van Beethovena (rok 2016).

W latach 2017 i 2018 prowadziłam Capellę Cracoviensis wielokrotnie jako koncertmistrz, wykonując jednocześnie partię concertino m. in. podczas koncertu z cyklu A. Corelli- Wszystkie *Concerti Grossi* op.6 w roku 2017, czy w trakcie koncertu z Symfoniemi J. Haydna o numerach 16, 17 i 18 w roku 2018.

Dydaktyką zajęłam się wraz z powrotem do Polski w roku 2012, kiedy to przyjąłem propozycję asystentury w klasie skrzypiec barokowych prof. Lucy van Dael na Akade-

mii Muzycznej w Krakowie, jednej z wiodących uczelni muzycznych w Polsce. Nauczanie stało się szybko moją pasją i dziedziną nieodłączną od działalności koncertowej.

Moje doświadczenie sceniczne i wiedzę staram się przekazywać także w ramach konsultacji, prowadząc lekcje pokazowe i warsztaty interpretacji muzyki dawnej. Do tej pory były to: kurs muzyki dawnej podczas Tbilisi Baroque Weeks w Gruzji w 2012 roku, I Festival Barroco International *Decus Mundi* w Caracas w Wenezueli w 2013 roku, gdzie prowadziłam klasę skrzypiec i altówki w zaszczytnym gronie takich specjalistów jak m. in. Alfredo Bernardini (obój), Alberto Grazi (fagot), czy Gaetano Nasillo (wiolonczela). Od 2016 roku współpracuję także z Festiwałem Bachowskim w Świdnicy, podczas którego prowadzę zajęcia w postaci indywidualnych lekcji skrzypiec i altówki a także kursu orkiestrowego. W Świdnicy nauczałam wśród tak znakomitej kadry jak prof. Peter Holstlag, prof. Marek Toporowski, prof. Petr Wagner, dr hab. Teresa Kamińska, czy prof. Fabio Bonizzoni.

W latach 2014- 2017 zajmowałam się dydaktyką na szczepku II stopnia w Państwowej Szkole Muzycznej w Gdyni. Praca z młodymi wychowankami okazała się niezwykle twórcza. Staralam się przekazać im swoją wiedzę z zakresu literatury skrzypcowej nabytą w czasie studiów magisterskich w Gdańsku, a także zarazić pasją do historycznego wykonawstwa. Efektem tej współpracy były nagrody zdobyte przez moich uczniów na ogólnopolskich i regionalnych konkursach skrzypcowych. W latach 2015 i 2016 brałam udział w pracach jury regionalnych przesłuchań skrzypcowych szkół muzycznych II stopnia, czyli w I i II Konfrontacjach Skrzypcowych w Szkole Muzycznej Z. Noskowskiego w Gdyni. Stale podnosiłam też swoje kwalifikacje pedagogiczne, co zaowocowało w roku 2016 uzyskaniem stopnia awansu zawodowego na nauczyciela kontraktowego.

Od roku 2017 wznowiłam pracę w Katedrze Muzyki Dawnej na Akademii Muzycznej w Krakowie jako asystent prof. Sirkka- Liisy Kaakinen- Pilch. Kontakt ze studentami jest dla mnie bardzo cenny, nieustannie stymuluje także mój osobisty rozwój jako skrzypka. W nauczaniu kładę szczególny nacisk na świadomość niejednoznaczności interpretacji dzieł w oparciu o dobry smak wykonawcy, co podkreśla wielu teoretyków i autorów traktatów z XVII i XVIII wieku. Moim celem jest bardzo rzetelne przygotowanie studentów do pracy zawodowej, w tym ich aktywnego udziału w życiu koncertowym uczelni oraz miasta.

Obecnie centralnym punktem mojej działalności jest gra na skrzypcach historycznych. Stale poszerzam repertuar o pozycje wczesnego XVII wieku, dzieła klasyczne a także romantyczne. Staram się dążyć do odtworzenia oryginalnego brzmienia za pomocą doboru akcesoriów, czyli właściwej grubości strun oraz odpowiedniego modelu smyczka, stosując różne jego uchwyty, m. in. tzw. uchwyt francuski (*Frog hold*), w którym kciuk spoczywał nie na żabce, tak jak w powszechnie używanym dziś wśród skrzypków tzw. chwycie włoskim, lecz pod włos, dzięki czemu możliwa była regulacja napięcia smyczka (który w tym czasie swego rozwoju posiadał nieruchomą żabkę, tzw. *clip in*). Zagadnieniom związanym z włoskim oraz francuskim stylem trzymania smyczka poświęciłam moją pracę dyplomową w Sweelinck Conservatorium van Am-

sterdam.

Niezmiennie fascynuje mnie wielowymiarowy charakter badań w mojej dziedzinie. Jednym z niezwykle interesujących aspektów poszukiwań jest gra w różnych temperacjach z instrumentami klawiszowymi, np. w temperacji średniotonowej, czy temperacji Kirnbergera, a także umiejętność szybkiej adaptacji do gry w różnych częstotliwościach. Do tej pory w praktyce koncertowej zetknęłam się z następującymi strojami: $a' = 392$ Hz, $a' = 415$ Hz, $a' = 430$ Hz, $a' = 440$ Hz, $a' = 465$ Hz. Różne częstotliwości stosowane były w wielu ośrodkach muzycznych XVII i XVIII- wiecznej Europy.

Istotną część mojego repertuaru stanowią także sonaty z klawesynem i pianoforte, nad którymi pracę rozpoczęłam jeszcze podczas studiów w Amsterdamie. Kontakt z historycznym fortepianem miał wpływ na moje muzyczne wybory, m.in. na dobór repertuaru finałowego recitalu dyplomowego w r. 2010, podczas którego wykonałam dzieła Klasyków Wiedeńskich z utytułowaną japońską pianistką Keiko Shichijo.

W repertuarze posiadam także sonaty J. S. Bacha i C. Ph. E. Bacha z klawesynem obbligato, które stały się przedmiotem mojej pracy doktorskiej i znalazły się na płycie CD nagranej w duecie z wybitnym włoskim klawesynistą Francesco Cortim.

W roku 2018 nawiązałam współpracę z klawesynistą Aleksandrem Mockiem i wraz z nim zaprezentowałam sonaty obbligato J. S. Bacha oraz C. Ph. E. Bacha podczas XXIII Festiwalu „Dni Bachowskie” w Krakowie. W roku bieżącym zaprosiliśmy do współpracy nad *Musicalisches Opfer* J. S. Bacha dr hab. Małgorzatę Wojciechowską i dr hab. Teresę Kamińską i wykonaliśmy to dzieło podczas XXIV „Dni Bachowskich”. Działalność koncertową z A. Mockiem zamierzam kontynuować w nadchodzących latach, poszerzając repertuar o sonaty W. A. Mozarta z pianoforte.

W ostatnim czasie w szczególności sposób zafascynowała mnie sztuka i architektura Włoch. W miarę możliwości podróżuję do Italii w celu poznawania cudów architektury i sztuki oraz czerpania z nich inspiracji do mojej pracy artystycznej. Być może to właśnie z fascynacji sztuką i kulturą Włoch zrodził się we mnie pomysł nagrania płyty CD *Adam Jarzębski et consortes* z muzyką polskiego dworu Wazów, którą pragnę wskazać do oceny. Na płycie znalazły się utwory kompozytorów, których w różnych okresach skupiał dwór Wazów.

Panowanie królów z polskiej odnogi dynastii Wazów kojarzy się zarówno z dramatycznymi wydarzeniami potopu szwedzkiego, jak i z rozkwitem sztuki i architektury w Polsce. Zygmunt III, który przeniósł stolicę do Warszawy, był koneserem sztuki oraz zdolnym muzykiem i w wolnych chwilach zajmował się grą na klawikordzie i śpiewem. Sprowadził na warszawski dwór znakomitych włoskich wokalistów i kompozytorów, m.in. Franciszka Liliusa, lutnistę Diomedesa Cato oraz Tarquinia Merulę, który w latach ok 1621-1625 był nadwornym organistą i który do Warszawy przywiózł swoje pierwsze sonaty instrumentalne. Na królewskim dworze pracował również m.in. słynny sopranista-kastrat Baldassare Feri. W zależności od potrzeb wypożyczano także muzyków z innych ośrodków, w tym z Wiednia, np. słynną śpiewaczkę Margheritę Basile-Cattanea. Wśród wybitnych Włochów znajdowali się również rzymski kompozytor i maestro di Capella Giovannini Francesco Anerio, kapelmistrz Zygmunta III Wazy, a także jego

uczeń Marco Scacchi. Następca i syn Zygmunta III, Władysław IV podzielał zamiłowanie ojca do sztuki, zwłaszcza muzyki i teatru.

Dzięki zachowanym dokumentom, m. in. *Gościńcowi abo krótkiemu opisaniu Warszawy* z roku 1643 autorstwa Adama Jarzębskiego wiadomo, że kapela dworska Władysława IV składała się z Włochów, Niemców i Polaków, kierowanych przez znakomitego kompozytora M. Scacchiego:

*Marek Capellae magistrem
Skaki, a wicemagistrem
Pekiel, zacny organista,
Dobry z nimże komponista;
I Mielczewskiego tez rzeczy
Do grania, śpiewania grzeczy.
Włochów, Niemców, wokalistów
Dość i instrumentalistów.*

Dzięki fragmentom *Gościńca...* wiemy, że kapela odznaczała się wypracowaną wirtuozerią („kiedy się przygotowują”) i zadziwiającą efektywnością gry („stupenda cosa”).

Polscy kompozytorzy działający na dworze królewskim byli doskonale wykształceni i dynamicznie podążali za zmianami w muzyce europejskiej, poznając ją w czasie licznych podróży po kontynencie. Ich dzieła nie ustępowały włoskim wzorcom.

Adam Jarzębski był, obok Marcina Mielczewskiego, jednym z najwybitniejszych XVII-wiecznych kompozytorów polskich, skrzypkiem wirtuozem, poetą (*Gościńiec...* spisany został wierszem) a także budowniczym, od 1635 roku nadzorującym budowę Pałacu Ujazdowskiego w Warszawie. Jarzębski przykładał ogromną wagę do splendoru dzieł architektonicznych i muzycznych, należał także do kompozytorów posługujących się awangardowym w tamtych czasach językiem sztuki, nazwanym później barokowym. Jego zbiór *Canzoni e concerti a due, tre e quattro voci cum basso continuo* z roku 1627 został spisany prawdopodobnie przez Johanna Georga Becka we Frankfurcie nad Menem. Do II Wojny Światowej znajdował się on w zbiorach Biblioteki Miejskiej we Wrocławiu, później zaginął, a następnie odnalazł się w Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz w Berlinie. Zbiór ten obejmuje niemal całość istniejącego dorobku A. Jarzębskiego. Część tych utworów napisana została w stylu północnowłoskiej muzyki instrumentalnej tego okresu, niektóre z kompozycji, jak *concerti a 2*, powstały w stylu renesansowego *ricercaru*, jeszcze inne na wzór czterogłosowej *canzony* w stylu imitacyjnym. Choć zbiór *Canzoni e Concerti...* został skomponowany przez Jarzębskiego w czasie zagranicznych podróży, jeszcze zanim osiadł w Warszawie jako członek kapeli dworskiej Władysława IV, to można przypuszczać, iż grywał on władcy swoje kompozycje *Nova Casa*, *Sentinella* i inne.

Utwory znajdujące się na płycie zostały nagrane w temperaturze średniotonowej w stroju $a' = 440$ Hz przy współudziale muzyków grających na instrumentach historycznych lub ich kopiach. Jako kierownik artystyczny nagrania, dokonałam wyboru kompozycji oraz obsady poszczególnych utworów. Mimo, że Jarzębski był skrzypkiem

i komponował muzykę na skrzypce, jego spuścizna nie została przeznaczona wyłącznie na ten instrument. Kompozytor opatrzył głosy melodyczne oznaczeniami vox I, vox II lub vox III, pozostawiając dość dużą dowolność wykonawcom. Był to zabieg powszechnie stosowany przez kompozytorów w celach komercyjnych, tak aby utwory mogły dotrzeć do szerszego grona odbiorców. W doborze obsady wykonawczej kierowałam się charakterem poszczególnych kompozycji. Fanfarowe motywy w *Venite exultemus* zostały zarejestrowane na płycie w obsadzie na cynk oraz puzon z towarzyszeniem basso continuo, natomiast w innych kompozycjach takich jak *Spandesa* czy *Sentinella* obsadziłam górne głosy instrumentami smyczkowymi. W zależności od charakteru kompozycji zróżnicowałam także obsadę basso continuo, w niektórych utworach stosując sam pozytyw, w innych klawesyn wraz z teorwą i violone. Obsada poszczególnych utworów jest moim subiektywnym wyborem, opartym na wiedzy z zakresu wykonawstwa stylu wczesnowłoskiego a także moim *bon goût*. Płyta została zarejestrowana w Studiu Muzycznym Kotłownia- AGH w Krakowie w roku 2018.

Moja dyskografia obejmuje także następujące pozycje:

1. A. Scarlatti- *Davidis pugna et victoria* z Akademią Montis Regalis dla Hyperion Records 2009
2. H. Purcell- *King Arthur* z Barokopera Amsterdam dla Societe generale 2012
3. A. Farina- *Serenate Napolitane* z Ensemble Odysse dla Pan Classics 2013 (występowałam tu w roli koncertmistrza i solistki)
4. *Vitae Pomeranorum Zaginiony Świat Muzyki Pomorskiej volumen II* z Consortium Sedinum dla Recart 2015
5. M. Karłowicz- *Serenada 1896* z Capellą Cracoviensis dla Iteratio 2016
6. F. Chopin- koncert fortepianowy f-moll, F. Schubert- Symfonia h-moll nr 7 Niedokonczona z Capellą Cracoviensis i M. Klimsiakiem, dla Avi Music 2017
7. G. F. Handel- *The seven deadly sins* z Capellą Cracoviensis i Juanem Sancho dla Enchiriadis 2018
8. F. Mendelssohn- *Koncerty fortepianowe* z Die Kölner Akademie i R. Brautigamem dla BIS Records AB 2018

W najbliższym czasie będę się poświęcać muzyce kameralnej, pracując nad repertuarem sonatowym z pianoforte i klawesynem wraz z Aleksandrem Mockiem, jak i utworami na nieco większą obsadę instrumentalną. Zamierzam kontynuować moją współpracę z Capellą Cracoviensis. Wraz z zespołem tym wezmę udział w nadchodzących koncertach z cyklu J. Haydn Wszystkie Symfonie, a także w zaplanowanych na sierpień 2019 roku nagraniach arii z oper barokowych z tenorem Juanem Sancho, oraz nagraniach wersji wileńskiej Opery *Halka* S. Moniuszki na historycznych instrumentach.

Agnieszka Szyłł

SUMMARY OF PROFESSIONAL ACCOMPLISHMENTS

My fascination with historically informed performance dates back to my years of graduate studies in the Academy of Music in Gdansk in the violin class of prof. Dr hab. Małgorzata Skorupa. This course, which I graduated the year 2003, was a time of intense technical training of my performance skills as well as exploring violin literature from Bach to Bartok. Apart from exploring obligatory works, such as violin concertos of W. A. Mozart, L. van Beethoven, J. Brahms, S. Prokofiev, K. Szymanowski and B. Bartok, I played in standard chamber formations, such as piano trio and string quartet, formed by the students. I was also focused on exploring chamber repertoire with the piano, working on the sonatas of Prokofiev, Beethoven, Franck and Brahms.

As a student, my artistic personality was influenced by the visiting professors, such as Jan Stanienda or Robert Kabara, who were invited by the academy to conduct the academic chamber orchestra that I was a part of. It was mr Jan Stanienda who taught us sensitivity towards the beauty of sound and precision of performance. It was also under his leadership that our orchestra performed in Switzerland with repertoire including such pieces as *Don Quixote Suite* by G. F. Telemann or *Exultate Jubilate Motet* by W. A. Mozart.

I became interested in historically informed performance about halfway through my studies. From then on I began to follow the releases of new recordings by then-leading European early music ensembles that presented a new quality of sound which was an invaluable inspiration for me. Professor Skorupa, who on numerous occasions had participated in courses of early music interpretation herself, showed great understanding for my interest and eagerness to explore knowledge about historical instruments and historical performance practice, therefore in 2001 she encouraged me to take part in Baroque Orchestra Course at the Academy of Music in Krakow, led by the members of the well-known Orchestra of the Eighteenth Century. Participation in this course became a turning point in my career; my musical path took a new direction from then on. I became fascinated by the sonoristic quality of historical instruments, the elements of ornamentation and improvisation as well as by the possibility of exploring the theoretical sources of XVII and XVIII century. The issues of historically informed performance of baroque period became the theme of my master's thesis.

The aforementioned course confirmed and strengthened my deep conviction that the music of *seicento* and *settecento* should not be performed according to the conventions of Romanticism, based on the primary education model rooted in the works of composers of the romantic period and of the early XX century, but rather without the portamento, with the appropriate harmonic tension, using *vibrato* moderately, only as a tool of expression. Participation in those classes also reinforced the notion that reading the notation of the early works that lack the dynamics markings and precise information about the composer's intentions essentially

requires spending time on thorough research, studying the sources and professional literature.

As a natural consequence of my growing fascination with historically informed performance, I decided to study baroque violin. It was a fully conscious choice that stemmed from my need to acquire the necessary knowledge and abilities in this field.

In 2004 I began studying in a class of baroque violin taught by professor Zygmunt Kaczmarek at the Academy of Music in Kraków and after just one year I enrolled at the Early Music Department of Sweelinck Conservatorium van Amsterdam in the class of professor Lucy van Dael, who – together with Frans Brügger – was a co-founder of Orchestra of the Eighteenth Century and was a concertmaster there for eighteen years. Professor van Dael, alongside with Frans Brügger, Gustav Leonhardt and Nicolaus Harnoncourt, belongs to the generation of the first explorers and exponents of historically informed performance in Europe, and their authority in this area is unquestionable.

Studies in professor van Dael's class enabled me to interact with these excellent figures and also prepared me in the best possible way to leading my own, independent life as a performer. Until this day professor van Dael remains my mentor and role model.

During my five-year studies in Amsterdam I worked on the repertoire that included early Italian sonatas for violin and basso continuo of such composers as Frescobaldi, Marini, Castello, Fontana, Uccellini, Pandolfi Mealli, Stradella, Farina, and also the late baroque sonatas of Corelli and Vivaldi, also works of Buxtehude, Biber and solo and obbligato harpsichord sonatas of J. S. Bach. A considerable part of my music exploration was working on the repertoire of French composers such as Couperin, Fracoeur, Leclair. During my last two years of working with professor van Dael I focused on the repertoire of the *Sturm und Drang* period, including the works of C. Ph. E. Bach and works of W. A. Mozart, J. Haydn and L. van Beethoven.

Studying under the guidance of professor van Dael fueled my determination, taught me self-discipline and ability to creatively overcome any obstacles. It also made me realize that analysis and interpretation of the early music sources is in fact much like setting one's foot on *terra incognita* and requires humility and ability to let oneself be guided by good taste, as described by many authors of the XVII and XVIII century treatises.

The years of studying in Amsterdam were for me an intense period of performing concerts and participating in numerous masters classes and consultations, during which I had the opportunity to work with such brilliant artists as Alfredo Bernardini (baroque oboe), Bob van Asperen (harpsichord), Menno van Delft (harpsichord and clavichord), Jed Wentz (traverso flute), Teunis van der Zwart (natural horn), Friedemann Immer (baroque trumpet), Enrico Onofri (baroque violin), Alessandro Tampieri (baroque violin and viola), Amandine Beyer (baroque violin) Rachel Podger (baroque violin), Anner Bylsma (baroque cello), Gary Cooper (harpsichord).

In the Conservatorium I had my first encounter with the historical piano and I had the possibility to play alongside the students of pianoforte professors: Stanley Hoogland and Bart van Oort.

It was also during my studies in Holland under the guidance of professor van Dael that I acquired the ability to play the baroque viola, while studying the repertoires of Baroque, Classicism and Romanticism. The ability to play the viola enabled me to improve my violin technique. Until this day I enjoy performing on both these instruments, sometimes during one concert. In my repertoire there are, among others, Brandenburg Concerts no. VI and III of J. S. Bach and also viola concertos of G. Ph. Telemann.

The years 2005-2012 were for me a period of intense performing, constant self-development, expanding my knowledge by reading professional literature and also enriching my own repertoire with the baroque trio sonatas up to the later works of F. Mendelssohn.

Those were also the years of performing at international competitions of early music, receiving the third prize of the IV Internationaler Tellemann-Wettbewerb für Kammermusikensembles in Magdeburg in 2007 and also the third prize of the international Van Wassenaer Chamber Music Competition in Amsterdam in 2011.

In the year 2008 I began my collaboration with renowned foreign groups specializing in historically informed performance, such as Academia Montis Regalis in Italy and Bach Orchestra of the Netherlands. In the following years I played in London Orchestra of the Age of Enlightenment, Holland Baroque Society, {oh!} Orkiestra Historyczna, Die Kölner Akademie and Barok Opera Amsterdam.

With the aforementioned ensembles I have had the opportunity to perform on numerous occasions in prestigious concert halls, such as Concertgebouw Amsterdam, Queen Elisabeth Hall in London, Tivolivredenburg in Utrecht and NOSPR in Katowice. Among my professional achievements there is also participation in the prestigious festivals of Early Music, including Utrecht Festival, Händel- Festspiele in Halle, Festival of Baroque Operas in Warsaw, Festival in Sary Sącz, Gorczycki Festiwal, Festiwal Bachowski in Świdnica, Opera Rara in Kraków.

In 2011 I was invited to perform with Capella Cracoviensis and I have been performing with them ever since. I regard working with this group as an important part of my artistic resume, which is why I would like to mention here my participation in performing with Capella Cracoviensis the Great Oratorios of G. F. Handel in 2011, *Missa solemnis* of L. van Beethoven in 2011, Great Oratorios of J. Haydn: *Creation* and *Seasons* in 2013 and also in concerts of the Extreme series, during which all of the *Paris Symphonies* of J. Haydn and all the symphonies written by L. van Beethoven were presented in one day in 2016.

In the years 2017 and 2018 I led Capella Cracoviensis as a concertmaster on numerous occasions, at the same time performing concertino parts, for example during one of the concerts of the series A Corelli - All The Concerti Grossi op. 6 in 2017, and during the concert of the J. Haydn's Symphonies no. 16, 17 and 18 in 2018.

I began working as an educator after returning to Poland in 2012 and accepting an offer to become an assistant in the class of baroque violin of professor Lucy van Dael at the Music Academy in Kraków, one of the most prestigious music academies in Poland. It did not take much time for teaching to become my passion, bound inseparably with my performing.

I try to pass my experience on stage and professional knowledge on to my students during consultations, giving demonstrational lessons and leading workshops of Early Music interpretation. So far I have had the opportunity to do so on the following occasions: Early Music Course during Tbilisi Baroque Weeks in Georgia in 2012, I Festival Barroco International *Decus Mundi* in Caracas, Venezuela in 2013, where I led violin and viola class in the respectable company of the specialists like Alfredo Bernardini (oboe), Alberto Grazzi (bassoon) and Gaetano Nasillo (cello). Since 2016 I collaborate with the Bach Festival in Świdnica, during which I conduct workshops in the form of individual violin and viola classes as well as an orchestra course. In Świdnica I taught alongside such honorable professors as prof. Peter Holstlag, prof. Marek Toporowski, prof. Petr Wagner, Dr hab. Teresa Kamińska and prof. Fabio Bonizzoni.

In the years 2014-2017 I was an educator of second degree in Public Music School in Gdynia. The experience of working with young students turned out to be a remarkably creative one. I tried to share with my students the knowledge I had acquired during my graduate studies in Gdańsk and my passion for historically informed performance. The effects of this involvement were reflected in the prizes won by my students in both national and regional violin competitions. In the years 2015 and 2016 I was a jury member during the Violin Confrontations I & II, that is the regional auditions for students of II degree music schools, held in Z. Noskowski Music School of I and II degree in Gdynia. During that period I continued to improve my qualifications as an educator, which led me to being promoted for contract teacher in 2016.

In 2017 I came back to teaching in the Faculty of Early Music in Music Academy of Kraków as an assistant to professor Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch. I find interaction with students to be an enriching and stimulating experience; it also helps my development as a violinist. In my teaching I emphasize the importance of the awareness of the ambiguity of interpretations of works based on the good taste of the performer (as was emphasized by many theorists and authors of treatises of XVII and XVIII century). My objective is to thoroughly prepare my students for their work as future musicians, including actively participating in concerts held by the Academy and the city.

At present, playing the historical violin is a central part of my work. I continuously enrich my repertoire with pieces from early and late XVII century, as well as both classical and romantic works. I strive to mimic the original quality of sound by using the appropriate accessories, such as suitably thick gut strings and the right type of bow, and holding the bow in various ways, including the frog hold, so-called French hold, in which the thumb rests not on the frog (as is common among contemporary artists in so-called Italian hold), but under the bow hair, which allowed for the regulation of the bow's tension (back then the bow's frog

was motionless and was called a clip in). Italian and French style of holding the bow were the theme of my dissertation in Sweelinck Conservatorium van Amsterdam.

What never ceases to fascinate me is the multidimensional character of researches in my field. One of the profoundly interesting aspects of those explorations is playing in various temperaments with keyboard instruments, for example in mezzotonic temperament or in Kirnberger's temperament, as well as the ability to adapt to playing at various frequencies. Up to this point in my practice as a performer I have encountered the following pitches: $a' = 392$ Hz, $a' = 415$ Hz, $a' = 430$ Hz, $a' = 440$ Hz, $a' = 465$ Hz. Various pitches were applied in different European music centers in XVII and XVIII centuries.

An important part of my repertoire consists of the sonatas with harpsichord and pianoforte, which I began to work on during my studies in Amsterdam. The opportunity to perform with historical piano exerted a considerable influence on my musical choices, for example in selecting the repertoire for my final diploma recital in 2010, during which I performed the works of W. A. Mozart and L. van Beethoven, alongside with the renowned Japanese pianist Keiko Schichijo.

In my repertoire there are also sonatas of J. S. Bach and C. Ph. E. Bach with harpsichord obbligato, which I made the subject of my doctoral dissertation and recorded in duet with an outstanding Italian harpsichord player Francesco Corti.

In 2018 I began a collaboration with harpsichordist Aleksander Mocek and together we performed obbligato sonatas of J. S. Bach and C. Ph. E. Bach during the XXIII Festival Dni Bachowskie (Bach Days) in Kraków. This year we invited Dr hab. Małgorzata Wojciechowska and Dr hab. Teresa Kamińska to join us in working on J. S. Bach's *Musichalisches Opfer*, which we presented in this year's XXIV edition of Dni Bachowskie. I intend to continue my collaboration with A. Mocek, enriching our repertoire with W. A. Mozart's sonatas with pianoforte.

Recently I have been particularly fascinated by Italian art and architecture of Italy. I take every possibility to travel to Italy and explore its wonderful cultural masterpieces which inspire me in my work as an artist. Perhaps it is because of this fascination that I decided to record a CD entitled *Adam Jarzębski et consortes* with the music of Polish court of the House of Vasa, that I hereby give to your assessment. On the CD there are works of composers drawn to the royal court of the House of Vasa in various periods of time.

Under the rule of Vasa dynasty Poland experienced both the tragedy of Swedish Invasion and the flourishment of art and architecture. Zygmunt III, who made Warsaw the capitol city of Poland, was a connoisseur of art as well as a gifted musician and spent his leisure time playing the clavichord and singing. He invited many excellent Italian vocalists and composers to his court, including Franciscus Lilius, Diomedes Cato (the lute player) and Tarquinio Merula, who was the aulic organist in 1621-1625 and brought to Warsaw his first instrumental sonatas. Among those who worked at Zygmunt III's court was also Baldassare Feri, the famous soprano castrato. Depending on the occasion and need, various artists were also leased from other courts, including Vienna, for example the famous singer Margherita Basile-Cattanea. Among the superb Italian artists were also the Roman

composer and maestro di capella Giovanni Francesco Anerio, the king's Kapellmeister, and his pupil Marco Scacchi. Zygmunt III's son and heir, Władysław IV, shared his father's passion for art, especially music and theatre.

Due to the availability of some preserved documents from that period, for example *Gościniec abo krótkie opisanie Warszawy* (*A Brief Description of Warsaw*) written by Adam Jarzębski in 1643, we know that the aulic band of king Władysław IV consisted of Italians, Germans and Poles, and was conducted by an excellent composer M. Scacchi. Thanks to some fragments of this poem we know that the band was characterized by crafted virtuosity (*kiedy się przygotują / when they are prepared*) and that their performances were astonishingly impressive (*stupenda cosa*).

Polish composers who worked for the royal court received an impeccable education and they followed the dynamic changes in European music, learning about them during their frequent travels around the Continent.

Adam Jarzębski was one of the most excellent Polish composers of the XVII century next to Marcin Mielczewski; he was also a virtuoso violinist, a poet (*Gościniec* is written in meter) as well as a builder, since 1635 supervising the building of Ujazdowski Castle in Warsaw. Jarzębski paid exquisite attention to musical and architectural splendor, he was also one of the artists using then *-avant-garde* language of art which was later referred to as 'baroque'. His 1627 collection *Canzoni e concerti a due, tre et quatro voci cum basso continuo* was probably written down by Johann Georg Beck in Frankfurt am Men. Until the Second World War it had been kept as part of the collection of Municipal Library in Wrocław, then it got lost and resurfaced in Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz in Berlin. The collection consists of almost all of the existing works of A. Jarzębski. Some of these pieces were written in North Italian style, others like *Concerti a 2* resemble Renaissance ricercars and a four-voice canzoni are written in traditional imitative style. Although Jarzębski composed his collection of *Canzonni e concerti* during his foreign voyages, before settling in Warsaw, it is probable that he played his compositions, such as *Nova Casa* or *Sentinella* for the Polish king.

The musical pieces on this CD were recorded in meantone temperament, in the pitch of $a' = 440$ Hz with the musicians playing the historical instruments or copies of thereof. As the artistic director of this project I had the liberty to select the compositions and choose the instrumentation for each piece. Although Jarzębski was a violinist and he composed his music for violin, his works were not meant to be played exclusively on these instruments. The upper voices were marked as vox I, vox II or vox III, which left liberty of choice of the instrumentation to the performers of those works. It was a common practice back in the day, to which composers resorted for commercial purposes, so that their works could reach a larger audience. My choices of instruments suitable for each piece were dictated by the individual character of particular musical compositions. The fanfare motifs in *Venite exsultemus* were recorded on the CD on the cornetto and trombone with basso continuo and in other compositions such as *Spandesa* or *Sentinella* I chose the upper voices to be played on string instruments. Depending on the character of each composition I diversified the basso continuo by using only the positive organ in some pieces, and in others harpsichord with theorbo and violone.

The instrumentation of particular pieces was a matter of my subjective choice, based on my knowledge of performance of early Italian style as well as my own *bon goût*. The CD was recorded in the Kotłownia Music Studio in Akademia Górniczo-Hutnicza Kraków in 2018.

Apart from the aforementioned CD, my discography includes the following:

1. A. Scarlatti - Davidis Pugna et Victoria with Academia Montis Regalis for Hyperion Records 2009
2. H. Purcell - King Arthur with Barokopera Amsterdam for Societe generale 2012
3. A. Farina-Serenate Napolitane with Ensemble Odysse for Pan Classics 2013 (I performed there as a concertmaster and solo player)
4. Vitae Pomeranorum Zaginiony Świat Muzyki Pomorskiej (The Lost World of Pomerania Music) volumen II with Consortium Sedinum for Recart 2015
5. M. Karłowicz - Serenade 1896 with Capella Cracoviensis for Iteratio 2016
6. F. Chopin - Piano Concerto in F Minor, F. Schubert - Symphony no. 7 in B Minor (Unfinished) with Capella Cracoviensis and M. Klimsiak for Avi Music 2017
7. G. F. Handel - The Seven Deadly Sins with Capella Cracoviensis and Juan Sancho for Enchiriadis 2018
8. F. Mendelssohn - Piano Concertos with De Kölner Akademie and R. Brautigam for BIS Records AB 2018

In the foreseeable future I intend to further dedicate myself to chamber music, working on the sonata repertoire with pianoforte and harpsichord together with Aleksander Mocek, as well as on pieces written for larger chamber group of instruments. I intend to continue my work with Capella Cracoviensis by taking part in the upcoming concert series *All Symphonies of J. Haydn* and also in recordings of the arias from baroque operas with tenor Juan Sancho (planned for August 2019) and recordings of the Vilnius version of the opera *Halka* by Stanisław Moniuszko, performed on historical instruments.

Agnieszka Sijthoff